

KUTI RAJMUND t. százados

MENTESÍTÉSI FELADATOK ÚJ DIMENZIÓI

NEW DIMENSIONS IN EMERGENCY RESPONSE

Hazánkban az elmúlt időszakban növekedett a veszélyes anyagok szállításával tárolásával kapcsolatos balesetek száma. A kárfelszámolási munkálatokat legtöbb esetben a tűzoltóság végzi. Sok esetben az anyagok toxikológiai, az élő szervezetre és környezetre gyakorolt hatásai miatt, a beavatkozások speciális védőfelszerelésben történnek, majd a munkálatok lezáró fázisaként teljes személyi és eszköz-mentesítést kell végezni. Régebben nem rendelkezett a tűzoltóság a mentesítéshez szükséges eszközökkel, a beavatkozásokhoz több esetben a társszervek segítségét kérték. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek növekedése azonban új szakfelszerelések rendszerbe állítását követelték.

In the previous period there has been an increase in accidents related to the transportation and storage of dangerous goods. In most cases the valuation of damage caused is performed by the fire department. In many instances because the toxicology of the substances had an affect on people and the environment, special protective devices were required, and in the closing phase complete evacuation of personnel and equipment is necessary. Earlier the fire department did not have the required equipment for certain emergency situations and would ask for assistance from related organizations. The increase in the number of accidents related to dangerous materials demanded the introduction of new specialized equipment.

Hazánkban az elmúlt időszakban növekedett a veszélyes anyagok szállításával tárolásával kapcsolatos balesetek száma. A kárfelszámolási munkálatokat legtöbb esetben a tűzoltóság végzi. Sok esetben az anyagok toxikológiai, az élő szervezetre és környezetre gyakorolt hatásai miatt, a beavatkozások speciális védőfelszerelésben történnek, majd a munkálatok lezáró fázisaként teljes személyi és eszköz-mentesítést kell végezni. Régebben nem rendelkezett a tűzoltóság a mentesítéshez szükséges eszközökkel, a beavatkozásokhoz több esetben a társszervek segítségét kérték. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek növekedése azonban új szakfelszerelések rendszerbe állítását követelték.

Létrehozták a regionális műszaki mentőbázisokat, amelyekkel a problémák egy része megoldást nyert, azonban új kérdések is felmerül-

tek. A bázisok vegyi konténereibe elhelyezésre kerültek teljes testvédelemre szolgáló védőruhák, hermetikusan zárható speciális műanyag kármentő edények mentesítő sátrak, folyékony veszélyes anyagok felszívására, átfertésére alkalmas szivattyúk, tömlők, speciális eszközök.

A folyékony mentesítő anyag kijuttatása viszont még mindig nem volt teljesen megoldott.

Szolgálati helyemen a Győr Megyei Jogú Város Hivatásos Tűzoltóságán rendszeresítésre került egy IFEX UNIJET-FOG típusú robbanómotoros vízköddel oltó berendezés, amely egy Mitsubishi Pajero L-200 típusú terepjáró gépkocsiba került málházásra. Az oltógép a csapatpróbák előtt több átalakításon esett át, a habbekeverő szivattyúja saját terveim alapján került legyártásra. A berendezést vizsgálva, a lefolytatott kísérletek során jutottam a felismerésre, hogy a vízköddel oltó alkalmas lehet mentesítési feladatok során a folyékony mentesítő anyag kijuttatására.

A mentesítő berendezéssel szemben támasztott legfontosabb követelmények a következők:

- változtatható szivattyúnyomás (ugyanis mentesítéshez alacsony nyomás kell)
- a folyadék kijuttatására szolgáló speciális fűvóka
- a szivattyú nyomócsonkját a fűvókával összekötő speciális tömlő
- a folyékony mentesítő anyag felszívására kiépített szívócső
- a szivattyún elhelyezett %-os bekeverő

Az IFEX UNIJET-FOG szivattyút 10–210 bar közötti nyomáson lehet használni. A berendezést mentesítési feladatok végzésére kifejezetten alkalmassá teszi a rendszeresített háromfűvókás oltóláncza, amely a különböző fűvókáknak köszönhetően, többfajta sugárkép kialakítását eredményezi. A sugárképet a sugárvezető választja meg, a nyélen lévő sugárkép állító jobbra, illetve balra csavarásával. Lehetőség nyílik kör 0°, lapos 25°, és alacsony nyomású lapos CHEM sugárra mentesítéshez. Az oltóláncsát magasnyomású tömlő köti össze a szivattyúval, esetünkben 30 méter, mely szükség szerint toldható.

A berendezés, a szívócsövön keresztül külső forrásból képes felszívni a mentesítő anyagot, a bekeverés mennyiségét a tartályból érkező vízzel, speciális %-os bekeverő szelep segítségével, kézzel lehet szabályozni. Kizárólag külső forrásból is lehet dolgozni. A munkavégzéshez két fő személyzet szükséges.

A vízköddel oltó gyakorlati hatékonyságát az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétadandár és a Győr Városi Tűzoltóság egységei által végrehajtott mentesítési gyakorlat tapasztalatai egyértelműen bizonyították, melynek során mind személyi, mind technikai eszköz-mentesítési feladatok kerültek végrehajtásra.

Megállapítottuk, hogy a robbanómotoros vízköddel oltó rendkívül gyorsan üzembe helyezhető, a speciális oltóláncsának köszönhetően a folyékony mentesítő anyagok jól kijuttathatók a szennyezett felületekre a legkülönbözőbb terepviszonyok mellett is. A toldható, akár 100 méteres tömlővel ellátott berendezések használatával, a hordozójárműnek a legtöbb esetben be sem kell menni, a szennyezett területre, így magát a berendezést nem kell mentesíteni, csak a tömlőt az oltóláncsával. Ha a mentesítő anyag folyamatos ellátása — amely külső forrásból is biztosítható — megoldott, a berendezés egy tankolással három órás folyamatos üzemelésre képes, ezáltal a feladat rendkívül gyorsan, hatékonyan végrehajtható, az esetleges tűzoltási feladatokról nem is beszélve. Gépjárművek alvázainak, kerekeinek mentesítése ezekkel a berendezésekkel 1-2 perc alatt elvégezhető.

A robbanómotoros mobil vízköddel oltó különleges mentesítési, fertőtlenítési feladatokra is alkalmas. A madárinfluenza fenyegetésére kiváló megoldást adhatnak ezek a viszonylag olcsó, könnyen üzemeltethető, mobil eszközök, állattenyésztő telepek, madárpusztulások helyszínei, illetve egyéb terepen történő mentesítési problémák esetére. A fertőzések hirtelen megjelenése esetén igen gyorsan, könnyen telepíthetőek határátkelő helyek, ideiglenesen felállított ellenőrző-áteresztő pontok fertőtlenítő állomásaiként. Ezekkel a berendezésekkel a levonuló ár-belvizek utáni fertőzésveszélyes területek könnyen, gyorsan fertőtleníthetők.

Reményeim szerint felhívom a figyelmet a vízköddel oltó berendezések rendkívüli előnyeire, és előbb utóbb a kipróbálásuk, majd rendszerítésük mellett döntenek.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Dr. habil. Grósz Zoltán: Az ABV védelem alapjai. Zrínyi Egyetemi Kiadó, Budapest, 2003.

KÉPMELLÉKLET

1. sz. kép. A Mitsubishi L-200 gépkocsira málházott
UNIJET-FOG vízköddel oltó berendezés

2. sz. kép. A speciális oltólándzsa

3. sz. kép. A különböző sugárképek kialakítására alkalmas fúvókák

4. sz. kép. Gépjárműmentesítés

5. sz. kép. Lánctalpas harcjármű mentesítése

6. sz. kép. Személymentesítés